

Analiza otvorenih investicijskih fondova ZB Investa

Tonković, Antonio

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:756705>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-22**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

**LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA OTVORENIH INVESTICIJSKIH FONDOVA
ZB INVESTA**

Zagreb, srpanj 2018.

**LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE
ZAGREB**

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

ANALIZA OTVORENIH INVESTICIJSKIH FONDOVA ZB INVESTA

KANDIDAT: ANTONIO TONKOVIĆ

KOLEGIJ: BANKARSKO POSLOVANJE

MENTOR: DOMAGOJ CINGULA, univ.spec.oec

Zagreb, srpanj 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. PREDMET I CILJ RADA.....	1
1.2. IZVORI PODATAKA I METODE PRIKUPLJANJA.....	1
1.3. STRUKTURA RADA.....	2
2. INVESTICIJSKI FONDOVI.....	3
2.1. ZATVORENI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	5
2.2. OTVORENI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	7
2.2.1 NOVČANI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	8
2.2.2 OBVEZNIČKI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	9
2.2.3 MJEŠOVITI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	9
2.2.4 DIONIČKI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	10
2.2.5 OSTALI INVESTICIJSKI FONDOVI.....	11
3. ANALIZA NOVČANIH FONDOVA ZB INVESTA.....	12
3.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA.....	13
3.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDOVA.....	15
4. ANALIZA OBVEZNIČIH FONDOVA ZB INVESTA.....	18
4.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA.....	19
4.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA.....	20
5. ANALIZA MJEŠOVITIH FONDOVA ZB INVESTA.....	22
5.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA.....	22
5.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA.....	24
6. ANALIZA DIONIČKIH FONDOVA ZB INVESTA.....	26
6.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA.....	27
6.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA.....	31

7. ANALIZA OSTALIH FONDOVA ZB INVESTA	34
7.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA	35
7.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA.....	36
8. ZAKLJUČAK	38
POPIS LITERATURE	40
POPIS SLIKA.....	42
POPIS TABLICA	42
POPIS GRAFIKONA	42

1. UVOD

1.1. PREDMET I CILJ RADA

Predmet ovoga rada je prikaz teorijskih postavki o investicijskim fondovima te teorijska analiza zatvorenih i otvorenih investicijskih fondova uz pridavanje posebne pozornosti otvorenim investicijskim fondovima (novčani, obveznički, mješoviti, dionički i ostali). Uz teorijske postavke rad će prikazati statistički i analitički kretanje vrijednosti imovine pojedinih fondova ZB Investa te cijene njihovih udjela. Nastavno na to, bit će izneseni i zaključci o navedenom kao baza mogućih budućih analiza o potencijalnom investiranju. Analiza je provedena kroz posljednjih 5 (pet) godina na dan 30. travnja.

Cilj ovoga rada je detaljno teoretski prikazati ključne pojmove vezane za investicijske fondove, analizirati pojedine otvorene investicijske fondove te prikazati prednosti i nedostatke investicijskih fondova, usporedno sa štednjom u banci. Osim toga, cilj je rada izvesti zaključke o svrsi i mogućnostima ulaganja u pojedine fondove ZB Investa, obzirom na statističke podatke iz posljednjih 5 (pet) godina.

1.2. IZVORI PODATAKA I METODE PRIKUPLJANJA

Podaci korišteni za izradu ovog završnog rada prikupljeni su iz stručne literature o bankarskom poslovanju, financijama poduzeća, upravljanja poslovnim rizicima, tržištima kapitala i financijskim institucijama te kroz analizu prikazane stručne literature te web stranica.

Također, korišteni su podaci sa stranice ZB Investa o kretanjima imovine fondova te cijenama njihovih udjela.

Stavovi, komentari, opažanja i zaključci drugih citirani su na uobičajen način.

1.3. STRUKTURA RADA

Rad se sastoji od tri glavna poglavlja. Prvo poglavlje pod nazivom *Uvod* prikazuje predmet, ciljeve, izvore podataka, metode prikupljanja i strukturu samog rada.

Drugo poglavlje pod nazivom *Investicijski fondovi* teorijski pojašnjava svrhu i postojanje investicijskih fondova te njihovu podjelu na otvorene i zatvorene uz glavne značajke za usporedbu.

Treće poglavlje pod nazivom *Analiza novčanih fondova ZB Investa* analizira kretanja vrijednosti imovine i cijena udjela u novčanim fondovima ZB Investa.

Četvrto poglavlje pod nazivom *Analiza obvezničkih fondova ZB Investa Investa* analizira kretanja vrijednosti imovine i cijena udjela u obvezničkim fondovima ZB Investa.

Peto poglavlje pod nazivom *Analiza mješovitih fondova ZB Investa* analizira kretanja vrijednosti imovine i cijena udjela u mješovitim fondovima ZB Investa.

Šesto poglavlje pod nazivom *Analiza dioničkih fondova ZB Investa* analizira kretanja vrijednosti imovine i cijena udjela u dioničkim fondovima ZB Investa.

Sedmo poglavlje pod nazivom *Analiza ostalih fondova ZB Investa* analizira kretanja vrijednosti imovine i cijena udjela u ostalim fondovima ZB Investa (hedge fondovi, offshore fondovi i indeksni fondovi).

Završni dio rada, odnosno osmo poglavlje, donosi *Zaključak*. U njemu je prikazana sinteza analiziranih podataka od drugog do sedmog poglavlja. Nakon zaključka navedeni su popisi literature, slika, grafikona i tablica.

2. INVESTICIJSKI FONDOVI

Gledano s ekonomske strane, jedna od važnih karakteristika tržišta kapitala u posljednje vrijeme je rast investicijski fondova. Investicijski fondovi su kanali putem kojih se štednje velikog broja pojedinačnih investitora može usmjeriti u dionice, obveznice ili kratkoročne vrijednosne papire na tržištu novca.¹ U SAD-u je veći ukupni kapital uključen u investicijske fondove nego u sve banke zajedno.² To svakako opravdava činjenica kako i same banke osnivaju investicijske fondove te svoj kapital ulažu u gospodarstvo i to najčešće kroz ulaganje u dionice, a ne u kredite. U Europi je situacija ponešto drugačija. Češća je pojava da poduzeća uzimaju kredite i zadužuju se, a rjeđa da nude svoje dionice na tržištu kapitala. Ipak, i u Europi se lagano podiže svijest od pozitivnim učincima investicijskih fondova, iz razloga što omogućuju veće prinose investitorima nego štednja u banci, bez pretjeranog izlaganja riziku. Davne 1822. godine u Nizozemskoj se spominje prvi investicijski fond kojega je osnovao kralj William I. s namjerom ulaganja na inozemna tržišta. Investicijski fondovi su se počeli širiti Europom na način da su se iz Nizozemske proširili na Švicarsku i Škotsku, zatim Francusku i Veliku Britaniju te se preko njih 1890. proširili u SAD. Zanimljiva je informacija kako je SAD među vodećim zemljama po vrijednosti investicijskih fondova, a kod njih su se pojavili gotovo sedamdeset godina kasnije u odnosu na Europu. U Hrvatskoj razvoj investicijskih fondova započinje 1997. godine osnivanjem sedam privatizacijskih investicijskih fondova u sklopu provođenja kuponske privatizacije.

Investicijski fond osniva se na temelju odobrenja HANFA-e isključivo radi javnog prikupljanja novčanih i imovinskih sredstava javnom prodajom, odnosno izdavanjem dokumenata o udjelu u fondu ili dionica, čija se sredstva, uz primjereno uvažavanje načela sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i razdiobe rizika, ulažu u prenosive vrijednosne papire i/ili nekretnine te u depozite u financijskim institucijama.³ Prema statutu investicijskog fonda i odredbama zakona, investicijskim fondom upravlja društvo za upravljanje fondovima. Društvo za upravljanje fondovima je trgovačko društvo u smislu Zakona o trgovačkim društvima osnovano u pravnom obliku dioničkog

¹ Novak, B.: Financijska tržišta i institucije, Osijek, Ekonomski fakultet, 2002., str 284.

² Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 103.

³ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 104.

društva ili društva s ograničenom odgovornošću, kojemu je predmet poslovanja isključivo osnivanje investicijskih fondova i upravljanje tim fondovima, odnosno ulaganja novčanih sredstava u vlastito ime i za zajednički račun vlasnika udjela otvorenih fondova i u ime i za račun dioničara zatvorenih fondova te upravljanje tim sredstvima prema načelima iz zakona.⁴ Imovina fonda se drži odvojeno od imovine društva.

Investicijski fondovi se dijele u dva osnovna tipa: zatvoreni investicijski fondovi i otvoreni investicijski fondovi. Zatvorene investicijske fondove čine nekretninski fondovi i fondovi za ulaganje u neuvrštene vrijednosne papire. Otvorene investicijske fondove čine sljedeći fondovi: dionički, obveznički, mješoviti, novčani i fondovi rizičnog kapitala. Zatvoreni investicijski fondovi posluju kao dionička društva, što znači da se kupnjom dionica fonda ulaže u njega, dok otvoreni investicijski fondovi cjelokupnu imovinu imaju podijeljenu na udjele. Svaki pojedinac koji je vlasnik udjela u fondu može u bilo kojem trenutku istupiti iz fonda, a svoj udio zamijeniti za novac koji je uložio i dobitak razmjerni uspješnosti poslovanja fonda. Što je investicija u investicijski fond rizičnija to je ujedno i veća mogućnost zarade, ali i gubitak. U visoko rizične fondove se ulaže na duže vrijeme kako bi se izbjegle velike dnevne, tjedne ili mjesečne oscilacije u vrijednosti imovine fonda.

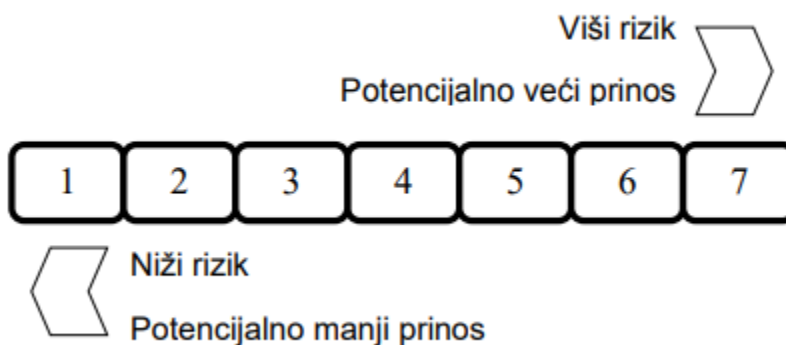
Razlika između štednje u banci i investicijskih fondova je u riziku ulaganja. U banci za jednu godinu štednje korisnik će dobiti iznos ugovorene kamate. Banka garantira da će isplatiti glavnicu uvećanu za kamatu na određeni dan, što je potpuno sigurno ulaganje. Za ulaganje u investicijski fond ne postoji takva garancija. Međutim, postoji i mogućnost da se u kraćem vremenu ulaganjem u fond zaraditi više ili isto novca kao godinu dana držeći ga na štednji. Sve to možemo okarakterizirati kao rizik ulaganja novca i spremnost na gubitak. Prihvatanje rizika obvezan je dio ulaganja u rizične fondove. Postoji svjesno i nesvjesno zadržavanje rizika. Često je zadržavanje rizika dobro promišljena odluka menadžera rizika, odnosno, rizik je preuzet s punim razumijevanjem potencijalnog gubitka, kao i razumijevanjem da će posljedice snositi pojedinac ili tvrtka.⁵ Sintetički indikator rizika i prinosa je skala koja prikazuje količinu potencijalnog rizika

⁴ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 105-106.

⁵ Andrijić, I., Gregurek, M., Merkaš, Z.: Upravljanje poslovnim rizicima, Libertas-Plejada, Zagreb, 2016., str. 25-26.

ili prinosa. Sintetički pokazatelj prikazuje matematički rezultat koji prikazuje nagli rast ili smanjenje tj. međuodnos između rizika i prinosa koji se temelji na povijesnom kretanju vrijednosti udjela u fondu u posljednjih pet godina. Ukoliko fond postoji manje od pet godina uzima se u obzir vrijeme od početka rada fonda.⁶ Skalu sintetičkog indikatora rizika i prinosa pokazuje slika 1.

Slika 1. : Sintetički indikator rizika i prinosa

Izvor: <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A1307/datastream/PDF/view>
(pristupljeno 29.05.2018.)

Slika 1. prikazuje sintetički indikator rizika i prinosa. Ova se skala tumači na način da manji broj prikazuje manji rizik, ali i potencijalno manji prinos, a veći brojevi na skali prikazuju veći rizik, ali i potencijalno veći prinos. Svakako treba napomenuti da prilikom ocjenjivanja fonda ocjenom 1 nitko ne jamči da rizika prilikom ulaganja nema.

2.1. ZATVORENI INVESTICIJSKI FONDOVI

Zatvoreni investicijski fondovi pojavili su se u 19. stoljeću – prvi je bio Foreign and Colonial Investment Trust (1868. god.). Zatvoreni investicijski fond Breza Invest osnovan je 1995., a imao je status prvog zatvorenog investicijskog fond u Hrvatskoj. Zatvoreni investicijski fond jest dioničko društvo što ga, uz odobrenje HANFA-e osniva i njime upravlja društvo za upravljanje

⁶ <https://hrportfolio.hr/o-fondovima/rizici> (pristupljeno 29.05.18.)

fondovima, a predmet poslovanja mu je isključivo prikupljanje novčanih sredstva i imovinskih stvari javnom ponudom svojih neograničeno prenosivih dionica i ulaganje tih sredstava, uz uvažanje načela iz zakona. Zakon o investicijskim fondovima propisuje najniži iznos temeljnog kapitala zatvorenog investicijskog fonda na 5.000.000,00 kuna. Osnovna zadaća zatvorenog investicijskog fonda jest da prikuplja kapital prodajom vlastitih dionica te ga koristi za kupnju i prodaju dionica drugih poduzeća. Sve dionice zatvorenog investicijskog fonda glase na ime i neograničeno su prenosive. U zatvorenom investicijskom fondu zabranjeno je izdavati povlaštene dionice te dionice s različitim pravima. Zatvoreni investicijski fond ne smije stjecati vlastite dionice.

Prema izmjenama i dopunama zakona, u grupaciju zatvorenih investicijskih fondova uključeni su i nekretninski fondovi koji danas predstavljaju značajnu kategoriju. Fondovi poput nekretninskih upravljaju ili su vlasnici nekretnina koje se nalaze u njihovom portfelju, a koje donose redovite prihode. U Hrvatskoj nekretninski fondovi predstavljaju jedan od najefikasnijih načina ulaganja, jer uspijevaju uravnotežiti rizik i dugoročno stabilne prinose na ulaganja.⁷ Specifičnost zatvorenih investicijskih fondova je izdavanje dionica, a ne udjela poput otvorenih investicijskih fondova.⁸ U prijevodu, ulaganje u zatvorene investicijske fondove je isto kao i kupnja dionica bilo koje tvrtke na tržištu. Kako bi došlo do kupnje dionica tj. ulaganja u zatvoreni investicijski fond mora doći do ponude dionica od jedne strane i obrnuto. Zatvoreni investicijski fondovi imaju niže naknade za upravljanje, nego što je to slučaj s otvorenim investicijskim fondovima. Razlog toga su viši troškovi reklamiranja, odnosno marketinga u otvorenim investicijskim fondovima.⁹ Vrijednost imovine fonda izračunava se jednom mjesečno na temelju tečajnih vrijednosti njegovih vrijednosnih papira i depozita u financijskim institucijama te drugih imovinskih vrijednosti, uz odbitak obveza.¹⁰

⁷ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 113.

⁸ <https://www.imamnovac.com/Zatvoreni-investicijski-fondovi/59.aspx> (pristupljeno 28.05.18.)

⁹ Foley, J., B.: Tržište kapitala, Mate d.o.o., Zagreb, 1993., str. 191.

¹⁰ Morić Milovanović B., Galetić F.: Otvoreni investicijski fondovi u Hrvatskoj. Financijska teorija i praksa, 30(1), 2006., str. 81-82.

2.2. OTVORENI INVESTICIJSKI FONDOVI

Otvoreni investicijski fondovi prema Zakonu o investicijskim fondovima za predmet poslovanja imaju prikupljanje novčanih sredstava od pojedinačnih investitora i diverzificirano ulaganje u vrijednosne papire za koje se očekuje porast cijene u budućem razdoblju. Cjelokupna imovina u otvorenom investicijskom fondu je podijeljena na udjele.¹¹ Vlasnici udjela u fondu bilo kada mogu zamijeniti udjele za novac i sukladno uspješnosti poslovanja fonda ostvariti dobitak.

Novčana sredstva u fondu se prikupljaju prodajom udjela u fondu te imovinom stečenom njihovim ulaganjem, uključujući prihode i prava. Svakim novim ulaganjima novca u fond kreiraju se novi udjeli koji može biti neograničen broj te se novcem kupuju dionice, obveznice i slični vrijednosni papiri i na taj način se povećava imovina fonda. Otvorene investicijske fondove zavisno od ulaganja u pojedine vrijednosne papire dijelimo na:

- Novčane fondove
- Obvezničke fondove
- Mješovite fondove
- Dioničke fondove
- Ostali fondovi (indeksni fondovi, hedge fondovi, offshore)

Vrijednost udjela u fondu dobiva se dijeljenjem vrijednosti imovine fonda s brojem dokumenata o udjelu u optjecaju.¹² Tablica 1. pokazuje ocjenu rizika otvorenih investicijskih fondova.

¹¹ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 107.

¹² Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 111.

Tablica 1.: Ocjena rizika otvorenih investicijskih fondova

VRSTA FONDA	OCJENA RIZIKA
Dionički	Vrlo visoka
Mješoviti	Visoka
Obveznički	Umjerena
Novčani	Mala

Izvor: Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 112.

Uvidom u tablicu 1. može se zaključiti da fond ima veću ocjenu rizika s obzirom na to u koliko rizične i dinamične vrijednosne papire ulaže. Tako dionički investicijski fond koji većinu svoga kapitala ulaže u dionice ima najveću ocjenu rizika, dok novčani ima najmanju, jer ulažu u kratkoročne državne vrijednosne papire s fiksnim prinosom.

2.2.1 NOVČANI INVESTICIJSKI FONDOVI

Novčani investicijski fondovi pogodni su za kratkoročna investiranja. Neke od glavnih karakteristika novčanih investicijskih fondova su: sigurnost, spor, ali kontinuiran rast vrijednosti uložene imovine. Novčani investicijski fondovi većinom ulažu u kratkoročne državne vrijednosne papire s fiksnim prinosom.¹³ S obzirom na ulaganje u vrijednosne papire koji imaju nisku stopu rizika i fiksni prinos, novčani investicijski fondovi ocjenjuju se kao nisko rizični. Ova vrsta fondova je vrlo slična štednjama u banci, jer je velika vjerojatnost da ćete s vremenom zaraditi određenu količinu novca. Novčani investicijski fondovi preporučuju se konzervativnim ulagačima koji nisu spremni preuzeti veliki rizik, ali uz male fluktuacije vrijednosti fonda će lagano povećati vrijednost svoga novca. Neki od novčanih investicijskih fondova u Hrvatskoj su: ZB europlus BE, ZB eurplus BK, ZB plus, Zodaks Cash, Raiffeisen Cash, Raiffeisen euroCash, PBZ dollar fond, PBZ Euro novčani, PBZ novčani fond, OTP euro novčani, OTP novčani fond, Locusta Cash, InterCapital Money, HPB Euronovčani, HPB Novčani, Erste Euro-Money, Erste Money itd.¹⁴

¹³ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 112.

¹⁴ <https://hrportfolio.hr/filter-fondova> (pristupljeno 29.05.18.)

2.2.2 OBVEZNIČKI INVESTICIJSKI FONDOVI

Obveznički investicijski fondovi namijenjeni su konzervativnim investitorima koji žele ulagati na razdoblje duže od godinu dana, a kojima su prinosi manje bitni od same sigurnosti uložene imovine. U pravilu, prinos ostvaren ulaganjem u obvezničke investicijske fondove je veći od prinosa na dugoročno oročene štednje.¹⁵ Obveznički investicijski fondovi, kako im i samo ime kaže, ulažu u obvezničke instrumente. Obveznice najčešće nude redovite isplate kamata i isplatu uložених sredstava po dospijecu. Cilj ulaganja u obvezničke investicijske fondove je kontinuirani prihod na uložena sredstva. Ovisno o raznolikosti obvezničkih instrumenata, obveznički investicijski fondovi mogu ulagati u državne obveznice, obveznice s visokim prinosom, korporativne obveznice ili obveznice koje izdaju razvijene zemlje i zemlje u razvoju. Cilj obvezničkih fondova je povećati vrijednost novca u fondu što je više moguće, prvenstveno prinosom kamata na obvezničke instrumente i povećanjem kapitalne vrijednosti instrumenata. Neki od obvezničkih fondova u Hrvatskoj su: Alta Emerging Bond, Erste Adriatic Bond, Erste Adriatic Short Term Bond, Erste Local Short Term Bond, HPB obveznički, InterCapital Bond, InterCapital Dollar Bond, OTP Short-term bond, PBZ bond fond, PBZ Dollar bond fond, PBZ Dollar bond fond 2, ZB bond.¹⁶

2.2.3 MJEŠOVITI INVESTICIJSKI FONDOVI

Mješoviti investicijski fondovi su namijenjeni investitorima kojima je sigurnost ulaganja jednako bitna kao i veći prinos. Mješoviti investicijski fondovi podjednako ulažu u obveznice (donose sigurnost) i u dionice (donose potencijalno veći prinos).¹⁷ Raznolikost uloženog kapitala u ovom fondu diktira vrstu rizika. Ovakva vrsta fondova zanimljiva je ulagačima kojima je sigurnost vrlo bitna, a teže većoj zaradi. Idealno razdoblje za ulaganje u ovaj fond je minimalno tri godine, a fond je poznat i po dugoročnim ulaganjima. U mješoviti investicijski fond ulažu svi oni koji žele

¹⁵ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 112.

¹⁶ <https://hrportfolio.hr/filter-fondova> (pristupljeno 29.05.18.)

¹⁷ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin,

povećati vrijednost novca, ali nisu spremni preuzeti veliki rizik. Mješoviti investicijski fondovi u Hrvatskoj su: Allianz portfolio, HPB bond plus, HPB global, Intercapital Balanced, Intercapital income plus, KD balanced, OTP absolute, OTP uravnoteženi, PBZ conservative 10 fond, PBZ flexible 30 fond, PBZ global fond, PBZ international multi asset fond, You invest active, You invest balanced, You invest solid, ZB global.

2.2.4 DIONIČKI INVESTICIJSKI FONDOVI

Dionički investicijski fondovi ulažu isključivo u dionice, a sigurnost ulaganja se temelji na diverzifikaciji portfelja, ali i na sposobnosti fond menadžera. Preporučuje se dugoročno ulaganje na razdoblje od 3 do 5 godina. Investitori koji ulažu u dioničke fondove su dinamični investitori kojima su vrlo visoki prinosi važniji od sigurnosti ulaganja.¹⁸ Dionički investicijski fondovi smatraju se investicijskim instrumentom s najvećim prinosom (kao i dionice), međutim prati ih i veliki rizik. S obzirom na to da dionički fondovi mogu ostvariti visoke prinose, ulazna i izlazna naknada iz fonda je veća u odnosu na sve ostale otvorene investicijske fondove. Dioničke fondove možemo okarakterizirati i kao fondove agresivnog rasta, fondove ulaganja u male kompanije, fondove rasta te fondove velikog rizika. Kako bi smanjili velike oscilacije u vrijednosti imovine ulaže se u više različitih dionica te se biraju razvijenije države ili sektori. Zbog toga dionički fondovi ulažu u države poput Japana, SAD-a, Češke, i u gospodarske sektore poput tehnologije, farmacije i energetike. Neki od dioničkih investicijskih fondova u Hrvatskoj su: ZB trend, ZB aktiv, ZB euroaktiv, ZB BRIC +, Platinum Blue Chip, PBZ Equity fond, OTP Meridian 20, KD Europa, KD Nova Europa, KD Victoria, KD Prvi izbor, HPB dionički, Allianz Equity, Erste Adriatic Equity.¹⁹

¹⁸ Klačmer Čalopa, M. Cingula, M.; Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 112.

¹⁹ <https://hrportfolio.hr/filter-fondova> (pristupljeno 29.05.18.)

2.2.5 OSTALI INVESTICIJSKI FONDOVI

Ostali investicijski fondovi su hedge fondovi, offshore fondovi i indeksni fondovi. Upravljanje hedge fondom podrazumijeva špekuliranje ograđivanjem od potencijalnog rizika koristeći se financijskim tehnikama i instrumentima, kao što su npr. izvedenice. U prošlosti su se Hedge fondovi osnivali kako bi se zaštitili od rizika investiranja, a danas su učestalo usredotočeni na rizik kako bi ostvarili što veći prinos. Offshore fondovi je kategorija fondova koji nastoje izbjeći domicilne propise. Na hrvatskom tržištu kapitala još nisu razvijeni svi tipovi investicijskih fondova koji se mogu izdvojiti na razvijenijim tržištima, ali industrija investicijskih fondova u Hrvatskoj ne zaostaje za većinom tranzicijskih zemalja koje su već ranije postale članicom EU.²⁰ Kod ostalih otvorenih investicijskih fondova moguće je izdvojiti i specijalni fond koji prati kretnje indeksa na koji je vezan - indeksni fond. Fond menadžer kupuje isključivo vrijednosne papire koji su uključeni u indeks dionica. Do promjene strukture fonda dolazi promjenom indeksa, odnosno svega nekoliko puta godišnje. Indeks Crobex (indeks Zagrebačke burze) revidira se dva puta godišnje. U Hrvatskoj postoji samo jedan indeksni fond, a riječ je o OTP indeksnom fondu.²¹

²⁰ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 108.

²¹ Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012., str. 112.

3. ANALIZA NOVČANIH FONDOVA ZB INVESTA

Novčani fondovi ZB Investa su ZB europlus BE²², ZB europlus BK²³ i ZB plus²⁴. Sva tri novčana fonda su osnovana 24. srpnja 2000. godine, što znači da djeluju na tržištu preko 17 (sedamnaest) godina. Početna cijena udjela kod ZB europlus BE i ZB europlus BK fonda je 100 €, dok je kod ZB plus fonda 100kn. ZB europlus BK dopušta uplate i isplate isključivo u kunama, a europlus BE dopušta uplate i isplate isključivo u eurima, što čini njihovu najveću razliku. Prva uplata u ove fondove iznosi minimalno 400 kn. Ostale uplate trebaju biti također tog minimalnog iznosa. Mogućnost je preko trajnog naloga uplatiti 100 kn. Kod ZB europlus BE fonda prva minimalna uplata je 50 € ili trajnim nalogom 15 €. Kod pojedinih fondova je iznos prve uplate veći u odnosu na daljnje uplate, dok je kod ZB novčanih fondova iznos uvijek isti.

Prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa, na skali od 1 do 7, ZB novčani fondovi su ocijenjeni ocjenom 1 što označava najniži rizik, ali i potencijalno nizak prinos. Uvidom u rizičnost vrijednosti ZB novčanih investicijskih fondova doznajemo da je rizičnost vrijednosti 0,01%. Ta nam informacija pokazuje da na uloženi novac u portfelj maksimalni gubitak neće biti premašen za 0,01% uložene vrijednosti. Interval pouzdanosti koji se koristi u izračunu je 95% i vremensko razdoblje od mjesec dana. Preporučeno vrijeme ulaganja u ZB novčane fondove je do godinu dana.

Prednosti novčanih fondova:²⁵

1. mogućnost kratkoročnog plasmana viška sredstava,
2. prinos fonda u pravilu je veći od kamatne stope po viđenju,
3. ulaganje bez velikih financijskih opterećenja ili početnog kapitala,
4. jednostavan i brz postupak kupnje bez ulazni i izlaznih naknada,
5. stabilan prinos te iznimno niska volatilnost (oscilacije) uz visoku likvidnost.

²² <https://hrportfolio.hr/fond/zb-europlus-be-52> (pristupljeno 30.05.18.)

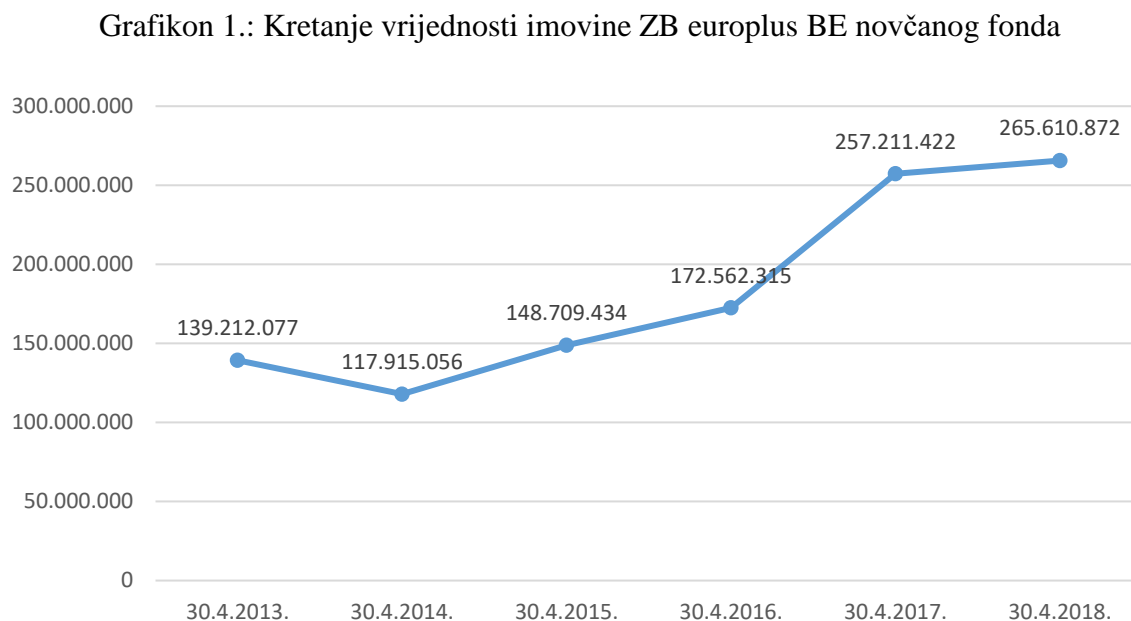
²³ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-europlus-bk-209> (pristupljeno 30.05.18.)

²⁴ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-plus-51> (pristupljeno 30.05.18.)

²⁵ <https://www.zaba.hr/home/zb-plus> (pristupljeno 01.06.18.)

3.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA

Kretanje vrijednosti imovine novčanog fonda ZB eurplus BE od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine prikazuje grafikon 1.

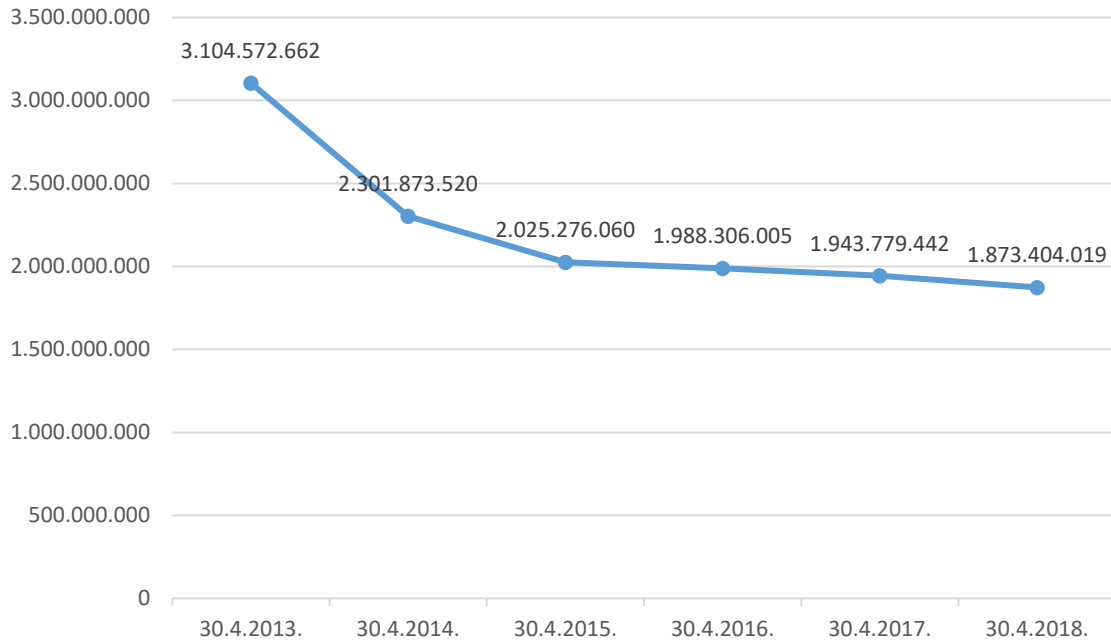

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Već pri samom pogledu na grafikon 1. možemo zaključiti da je imovina fonda bila u padu samo jednom u posljednjih 5 (pet) godina, i to između travnja 2013. i travnja 2014. Od tada je imovina fonda u stalnom porastu. Najveći porast unazad 5 (pet) godina ovaj fond je zabilježio u 2017. godini, u odnosu na godinu prije. Rast je iznosio 49,05%. Obzirom na prikazani rast imovine može se zaključiti kako je ovaj fond vrlo interesantan i primamljiv za ulagače.

Kretanje vrijednosti imovine investicijskog novčanog fonda ZB plus u posljednjih 5 (pet) godina prikazuje grafikon 2.

Grafikon 2.: Kretanje vrijednosti imovine ZB plus novčanog fonda

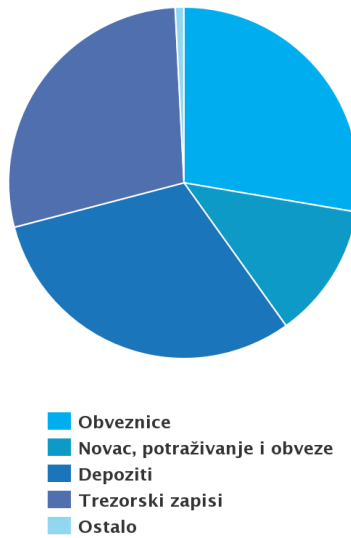

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.2018.)

Uvidom u grafikon 2. jasna je informacija kako je imovina fonda na dan 30. travnja 2013. iznosila 3.104.572.662 kn. Godinu dana poslije imovina fonda drastično se smanjila, prema čemu možemo zaključiti da su iz fonda svoja sredstva povukli veliki investitori ili mnogo malih. U sljedećim godinama imovina i dalje pada, ali ne drastično kao između 2013. i 2014. godine. Uvidom u veličinu imovine ovog fonda jasno se vidi da se ovdje radi o iznimno velikom novčanom investicijskom fondu.

Strukturu imovine ZB plus novčanog investicijskog fonda u posljednjih 5 (pet) prikazuje sljedeći grafikon.

Grafikon 3.: Struktura imovine ZB plus investicijskog novčanog fonda

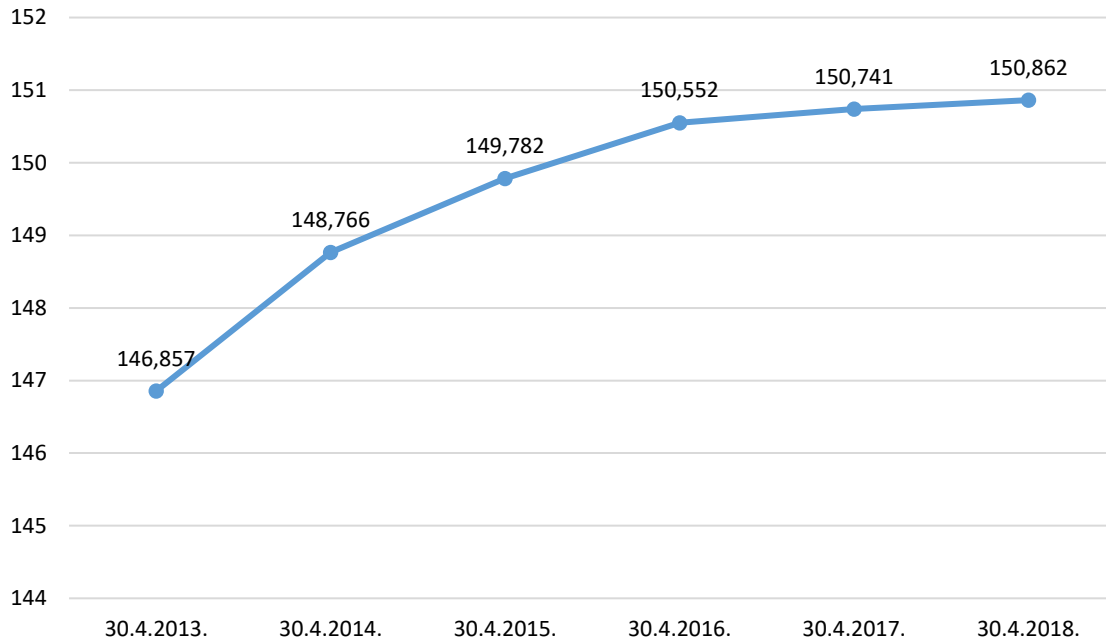
Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-plus-graf/hr/> (pristupljeno 05.06.2018.)

Uvidom u grafikon 3. jasno se vidi u koje vrijednosne papire ulaže investicijski novčani fond ZB plus. Najviše imovine ovoga fonda odnosi se na depozite sa oko 30% uložених sredstava, zatim slijede trezorski zapisi s oko 28%, obveznice s oko 27%, novac, potraživanje i obveze iznose oko 12%.

3.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDOVA

Kretanje cijene udjela novčanog investicijskog fonda ZB europlus BE prikazuje grafikon 4. Vrijednost udjela prikazana je za posljednjih 5 (pet) godina

Grafikon 4.: Kretanje cijene udjela ZB europlus BE fonda

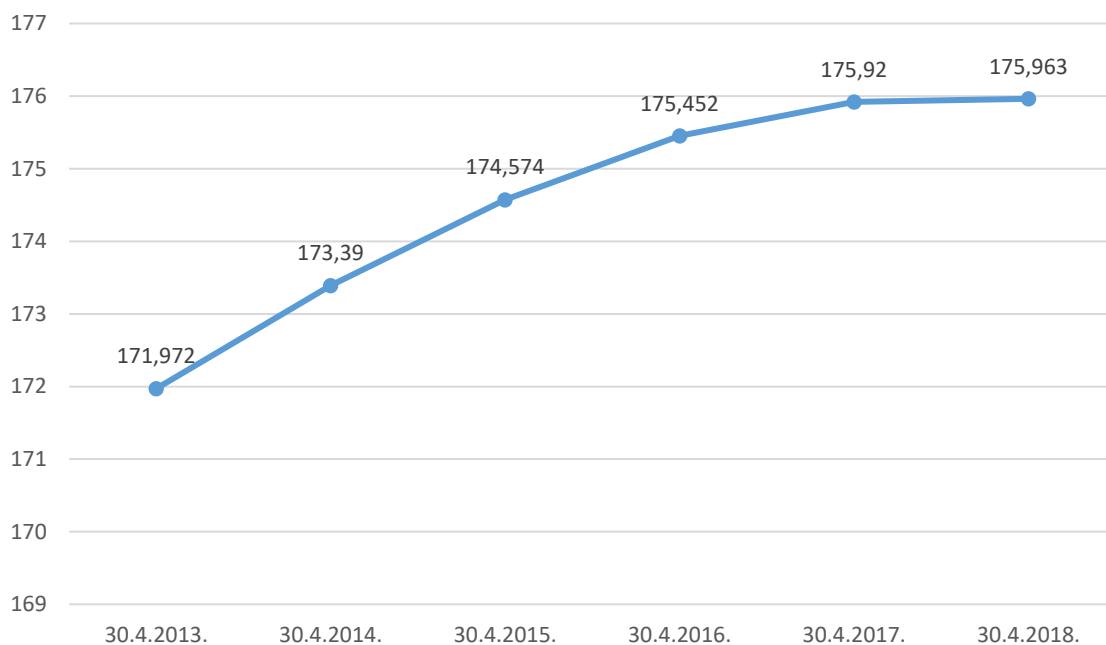

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-europlus-klasa-be-graf/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 4. može se zaključiti da cijena udjela od 2013. godine konstantno rasla. Autor vjeruje kako to ulagačima daje sigurnost ulaganja i dobru budućnost. Evidentno je da se najveći porast cijene udjela dogodio između 2013. i 2014. godine kada je zabilježen porast tj. prinos od 1.30%. Eventualan problem koji se može iščitati iz prikazanih podataka je polagani ulazak u stagnirajuću fazu. Potrebno je i dalje pratiti podatke za ovaj novčani fond, jer će sigurno dovesti do zanimljivih zaključaka. Potencijalno, cijena udjela u ovoj vrsti novčanog fonda možda u sljedećim godinama krene i padati.

Kretanje cijene udjela ZB plus novčanog investicijskog fonda u razdoblju od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine prikazuje sljedeći grafikon.

Grafikon 5.: Kretanje cijene udjela ZB plus novčanog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-plus-graf/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine cijena udjela fonda u stalnom je porastu, što znači da fond kontinuirano ostvaruje određene prinose. U navedenom razdoblju fond je zabilježio rast od 2,32 %. Bez obzira na trenutnu blagu stagnaciju, autor rada očekuje da će cijena udjela opet rasti čime bi fond mogao privući mnoge investitore.

4. ANALIZA OBVEZNIČIH FONDOVA ZB INVESTA

Obveznički investicijski fond ZB investa je ZB bond. Fond je počeo s radom 04. srpnja 2001. godine, što znači da djeluje preko 16 (šesnaest) godina na tržištu. Cijena udjela na prvi dan poslovanja je 100 € i naziva se početnom cijenom udjela. O toj cijeni ovisi prinos koji fond ostvaruje. Minimalni iznos koji se mora uplatiti prilikom prvog ulaganja u fond iznosi 400 kn ili 50 €. Kod nekih je fondova iznos prve uplate je veći od daljnjih ulaganja, no kod ovog fonda je prva uplata jednako daljnjim ulaganjima u fond. Postoji i mogućnost trajnog naloga gdje uplata može biti 100 kn ili 15 €. Preporučeno razdoblje ulaganja u obveznički fond ZB bond je od jedne do tri godine. Rizik tj. tolerancija na rizik fonda je niska do umjerena. Prema rizikosti vrijednosti maksimalni gubitak je 0,61%. Na temelju kretanja vrijednosti udjela u fondu u posljednjih 5 (pet) godina sintetički indikator rizika i prinosa iznosi 3 (tri).²⁶

Prednosti obvezničkih fondova:²⁷

1. uplate i isplate u valuti fonda,
2. jednostavan i brz postupak kupnje i prodaje, kupnja udjela bez ulazne naknade,
3. velika diversifikacija portfelja koja umanjuje rizik pada vrijednosti investicije,
4. mješovita struktura portfelja vrijednosnica – mogućnost ostvarivanja većih prinosa koje pružaju dionice, uz stabilnost koju nude ulaganja u obveznice,
5. mogućnost ostvarenja viših prinosa u odnosu na klasične oblike štednje te obvezničke fondove,
6. fond nema geografska ograničenja, tj. ulaže globalno.

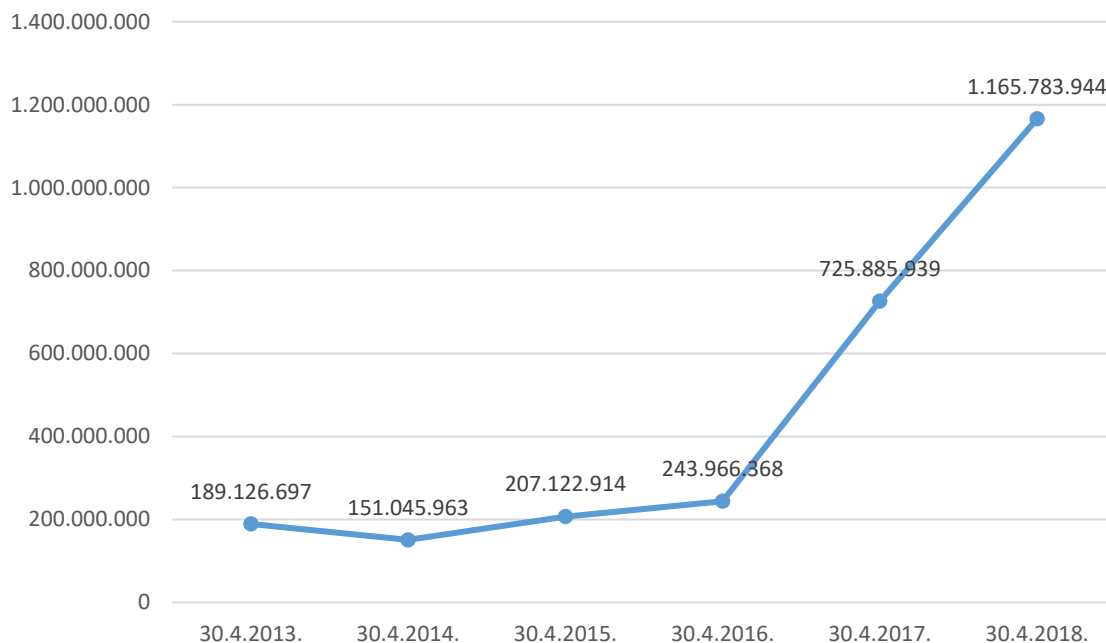
²⁶ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-bond-41/osnovne-informacije> (pristupljeno 01.06.2018.)

²⁷ <https://www.zaba.hr/home/stednja-i-ulaganja/investicijski-fondovi/obveznicki-fondovi> (pristupljeno 01.06.2018.)

4.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA

U nastavku rada grafikon 6. prikazuje kretanje vrijednosti imovine obvezničkog investicijskog fonda ZB bond u razdoblju od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine.

Grafikon 6.: Kretanje vrijednosti imovine obvezničkog fonda ZB bond

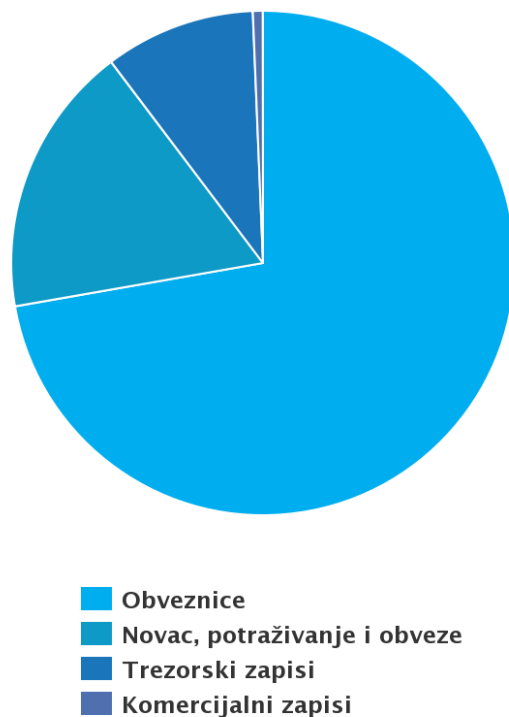

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 6. može se zaključiti kako je fond između 2013. i 2014. godine zabilježio pad vrijednosti imovine, no od 2014. godine bilježi porast. U razdoblju između 2016. i 2017. godine fond doživljava ozbiljan porast svoje vrijednosti od 297,53%. Ovaj povećani rast imovine u roku od godine dana rezultirao je privlačenjem dodatnih ulagača te je u narednom periodu od godine dana imovina narasla za još dodatnih 60,60%. Obzirom na sve navedene činjenice ovaj fond je vrlo interesantan i primamljiv za sve ulagače, jer je povećao imovinu u roku od 2 (dvije) godine za gotovo 5 (pet) puta.

Strukturu imovine tj. u što investicijski obveznički fond ZB bond ulaže svoj novac prikazuje sljedeći grafikon.

Grafikon 7.: Struktura imovine ZB bond obvezničkog fonda

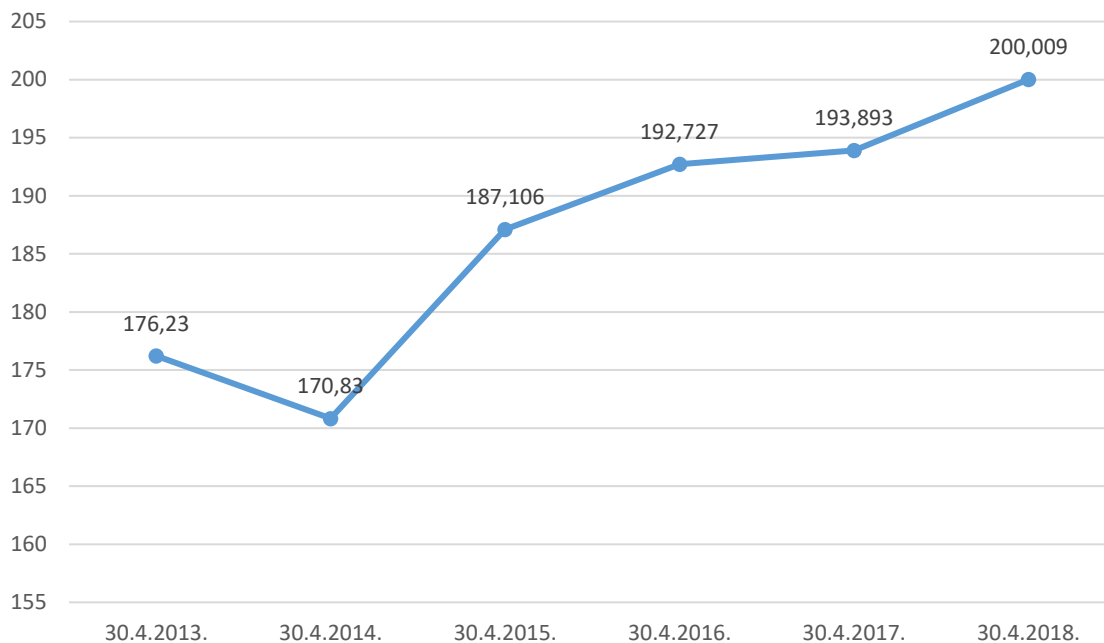
Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-bond-graf/hr/> (pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 7. zaključuje se kako obveznički fond ulaže najviše u obveznice s otprilike 72% udjela, zatim u novac, potraživanja i obveze s oko 17%, trezorske zapise s oko 9% te u komercijalne zapise s oko 2%.

4.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA

U nastavku grafikon 8. prikazuje kretanje cijene udjela obvezničkog investicijskog fonda ZB bond u periodu od 30. travnja 2013. – 30. travnja 2018. godine.

Grafikon 8.: Kretanje cijene udjela obvezničkog fonda ZB bond

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-bond-graf/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 8. može se zamijetiti da je na dan 30. travnja 2013. godine cijena udjela u ZB bond obvezničkom investicijskom fondu iznosila 176,23€. Cijena udjela doživljava pad u sljedećih godinu dana te poslije pada kontinuirano održava rast. Usporedbom s grafikonom 6. možemo zaključiti da se cijena udjela kretala sukladno padu i rastu imovine fonda. U razdoblju od 30. travnja 2014. do 30. travnja 2018. fond bilježi rast tj. prinos 17,08%.

Autor rada zaključuje kako se bolje isplati ulagati u ovaj fond nego u bilo koju štednju u banci s obzirom na njegove prinose unazad 5 (pet) godina.

5. ANALIZA MJEŠOVITIH FONDOVA ZB INVESTA

Mješoviti fond kojim upravlja društvo ZB invest je ZB global. Datum na koji je izračunata početna cijena udjela je 04. srpnja 2001., a iznosio je 100€. Minimalni iznos koji je potrebno uplatiti prilikom prvog ulaganja u investicijski fond ZB global je 400 kn ili 50€, dok preko trajnog naloga postoji mogućnost minimalnih uplata u iznosu od 100 kn ili 15€. Svako daljnje ulaganje u investicijski fond mora iznositi minimalno jednako kao i prva uplata. Prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa na skali od 1 do 7 ovaj fond je ocijenjen ocjenom 4 (četiri). Ta nam informacija govori kako se radi o umjerenom razini rizika uz umjeren do visok očekivani prinos. Rizičnost vrijednosti za investicijskih fond ZB global iznosi 2,62% što govori o maksimalnom mogućem gubitku. Preporučeno vrijeme ulaganja u fond je od 3 (tri) godine i više. Pri zamjeni udjela mješovitog fonda ZB global za udjele u dioničkim fondovima ZB trend, ZB euroaktiv, ZB aktiv i ZB BRIC+, društvo ne obračunava izlaznu naknadu, odnosno ulaznu naknadu.

Prednosti mješovitih fondova:²⁸

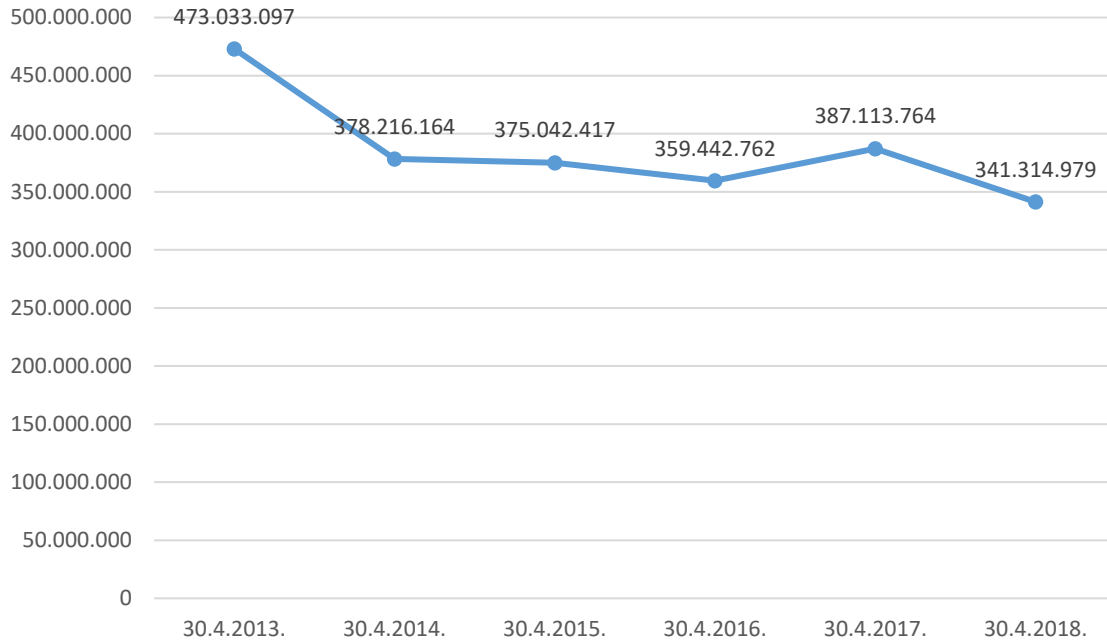
1. uplate i isplate u valuti fonda,
2. jednostavan i brz postupak kupnje i prodaje, kupnja udjela bez ulazne naknade,
3. velika diversifikacija portfelja koja umanjuje rizik pada vrijednosti investicije,
4. mješovita struktura portfelja vrijednosnica – mogućnost ostvarivanja većih prinosa koje pružaju dionice, uz stabilnost koju nude ulaganja u obveznice,
5. mogućnost ostvarenja viših prinosa u odnosu na klasične oblike štednje te obvezničke fondove,
6. fond nema geografska ograničenja, tj. ulaže globalno.

5.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA

Pregled kretanja vrijednosti imovine ZB global fonda prikazuje grafikon 9. Grafikon prikazuje kretanje vrijednosti imovine u periodu od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine.

²⁸ <https://www.zaba.hr/home/stednja-i-ulaganja/investicijski-fondovi/mjesoviti-fondovi> (pristupljeno 01.06.2018.)

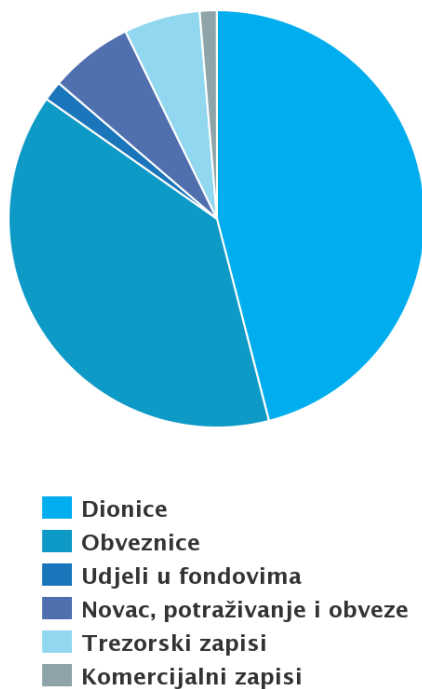
Grafikon 9.: Kretanje vrijednosti imovine ZB global mješovitog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 9. jasno je kako je imovina fonda na dan 30. travnja 2013. godine iznosila 473.033.097 kn i od tog dana pada sve dok ponovno nije zabilježen rast u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Ovaj fond bilježi stalne i relativno velike fluktuacije u kretanju vrijednosti imovine zbog mogućnosti zamjena udjela s dioničkim fondovima ZB investa bez ulazno izlazne naknade. Pregled strukture imovine ovoga fonda prikazuje grafikon 10.

Grafikon 10.: Struktura imovine ZB global mješovitog fonda

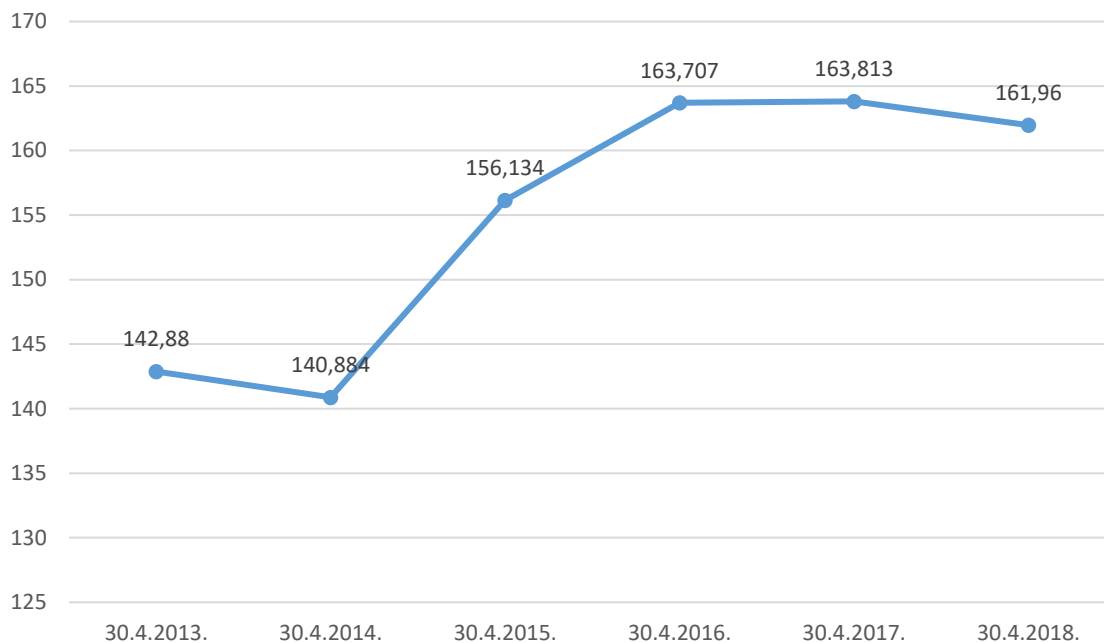
Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-global-graf/hr/> (pristupljeno 05.06.18.)

Iz grafikona 10. se može iščitati kako se najveći udio strukture imovine odnosi na dionice s oko 46%, zatim na obveznice s oko 38%. Poslije njih najveći dio pripada trezorskim zapisima, dok novac, potraživanja i obveze čine oko 12%. Ostatak udjela u fondovima pripada komercijalnim zapisima s oko 3%.

5.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA

U nastavku rada grafikon 11. prikazuje kretanje cijene udjela obvezničkog investicijskog fonda ZB global u periodu od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine.

Grafikon 11.: Kretanje cijene udjela ZB global mješovitog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-global-graf/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 11. može se zamijetiti da je cijena udjela u fondu na 30. travnja 2013. godine iznosila 142,88€, dok između 30. travnja 2014. i 30. travnja 2016. godine cijene udjela bilježi rast za 16,20%. U sljedećoj godini fond je održavao cijenu udjela. Nakon toga cijene udjela u fondu bilježi pad.

Obzirom na oscilacije u imovini i cijeni udjela, ovaj fond koriste ulagači koji su spremni na vrijeme zamijeniti ili prodati svoje udjele.

6. ANALIZA DIONIČKIH FONDOVA ZB INVESTA

Dionički investicijski fondovi ZB Investaa su ZB aktiv, ZB trend, ZB euroaktiv i ZB BRIC+. Dionički fond ZB trend kao valutu koristi američke dolare, a započeo je s radom 28. listopada 2002.. Tada je određena početna cijena udjela od 97,75\$. Fond djeluje na tržištu preko 15 (petnaest) godina zarađujući ulaganjem u dionice kompanija s američkog tržišta s visokim prinosima unatoč krizi.²⁹ Preporučeno vrijeme ulaganja u fond je od 3 (tri) godine naviše. Očekivani prinos fonda je umjeren do viši. Prva minimalna uplata je jednaka i daljnim uplatama u fond, a iznosi 400 kn ili 50\$, odnosno 50€. Prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ovaj fond je ocijenjen s ocjenom 5 (pet) uz rizičnost vrijednosti od 4,81%.³⁰

Dionički investicijski fond ZB euroaktiv je investicijski fond koji je na tržištu aktivan od 04. svibnja 2004., kada je određena početna cijena udjela od 100€. Preporučeno vrijeme ulaganje u ovaj fond je od 3 (tri) godine naviše. Prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ovaj fond je ocijenjen sa ocjenom 5 (pet) prema čemu se može zaključiti da je ovaj fond umjereno do visoko rizičan za ulaganje. Rizičnost vrijednosti za uloženi novac iznosi 5,59%.³¹

ZB aktiv je dionički investicijski fond osnovan 26. lipnja 2006. godine. Cijena udjela na prvi dan poslovanja fonda iznosila je 100 kn, dok prvo ulaganje i sve daljnje uplate ne smiju iznositi manje od 400 kn ili 50€. Prema sintetičkom indikatoru rizičnosti i prinosa na skali od 1 do 7 ovaj fond je ocijenjen s ocjenom 4 (četiri). Prema ocjeni 4 (četiri) možemo zaključiti da se radi o visokoj razini rizika s rizičnosti vrijednosti u iznosu od 3,56%. Očekivani prinos ovog fonda je viši s preporučenim vremenom ulaganja od 3 i više godina. Fond najčešće ulaže u kompanije koje pokazuju potencijal rasta, a svojom veličinom zadovoljavaju kriterije ulaganja.³²

ZB BRIC+ je dionički investicijski fond koristi eure kao valutu, a ulaže u tržišta s visokim razvojnim potencijalom, poput Brazila, Rusije, Kine, Indije i drugih.³³ Osnovan je 14. travnja

²⁹ <https://www.zaba.hr/home/zb-trend> (pristupljeno 01.06.18.)

³⁰ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-trend-38> (pristupljeno 01.06.18.)

³¹ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-euroaktiv-29> (pristupljeno 01.06.18.)

³² <https://hrportfolio.hr/fond/zb-aktiv-97> (pristupljeno 01.06.18.)

³³ <https://www.zaba.hr/home/zb-bric> (pristupljeno 01.06.18.)

2010. i jedan je od mlađih fondova na tržištu kapitala koji djeluje tek nešto više od osam godina. Početna cijena udjela iznosi 100€, dok prvo minimalno ulaganje i svaka daljnja uplata iznose 400 kn ili 50€. Fond je ocijenjen ocjenom 6 (šest) prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa, što ga opisuje kao visoko rizični fond. Rizičnost vrijednosti za ZB BRIC+ dionički investicijski fond iznosi 5,59%. Preporučeno vrijeme ulaganja u ovaj fond je tri i više godina.

Važno je napomenuti da za sve dioničke fondove ZB Investa vrijedi činjenica da se pri zamjeni udjela između mješovitog fonda ZB global i dioničkih fondova ZB Investa ulazna i izlazna naknada ne naplaćuje.³⁴

Prednosti dioničkih fondova:³⁵

1. uplate i isplate u valuti fonda,
2. ulaganje na najrazvijenijem dioničkim tržištima uz pažljivo odabran portfelj dionica kompanija iz razvijenih zemalja svijeta,
3. jednostavan i brz postupak kupnje i prodaje, kupnja udjela bez ulazne naknade,
4. mogućnost ostvarenja viših prinosa nego u slučaju obvezničkih ili mješovitih fondova,
5. velika diversifikacija portfelja umanjuje rizik pada vrijednosti investicije,
6. profitabilnost kroz dulji rok ulaganja.

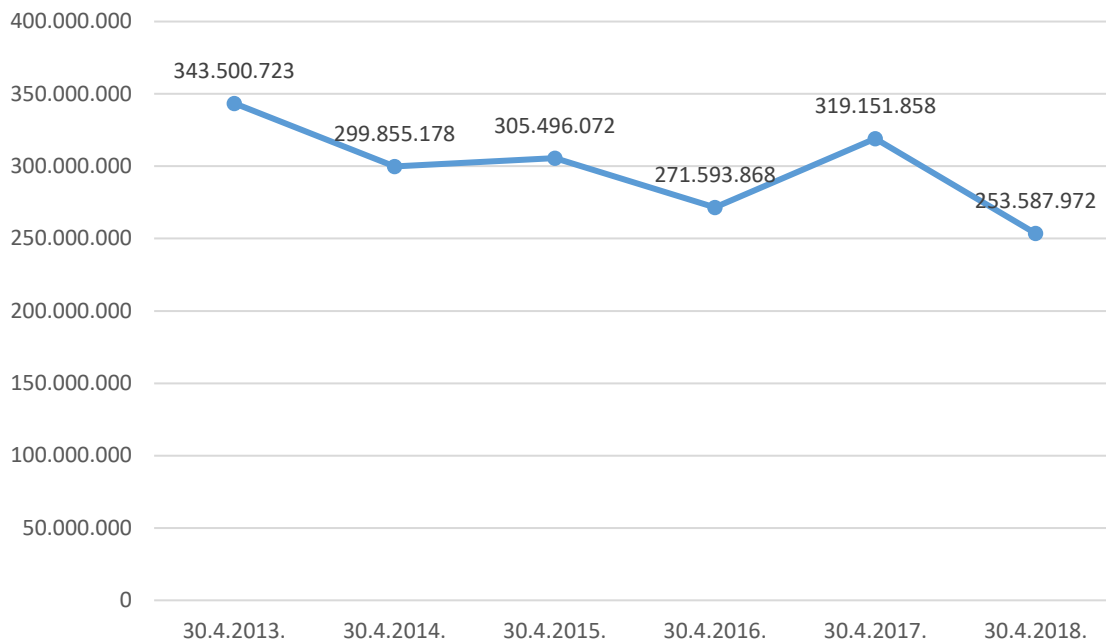
6.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA

U nastavku rada prikazan je grafikon 12. koji analizira kretanje vrijednosti imovine ZB aktiv dioničkog investicijskog fonda za razdoblje od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine.

³⁴ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-bric-plus-161> (pristupljeno 01.06.18.)

³⁵ <https://www.zaba.hr/home/zb-trend> (pristupljeno 03.06.18.)

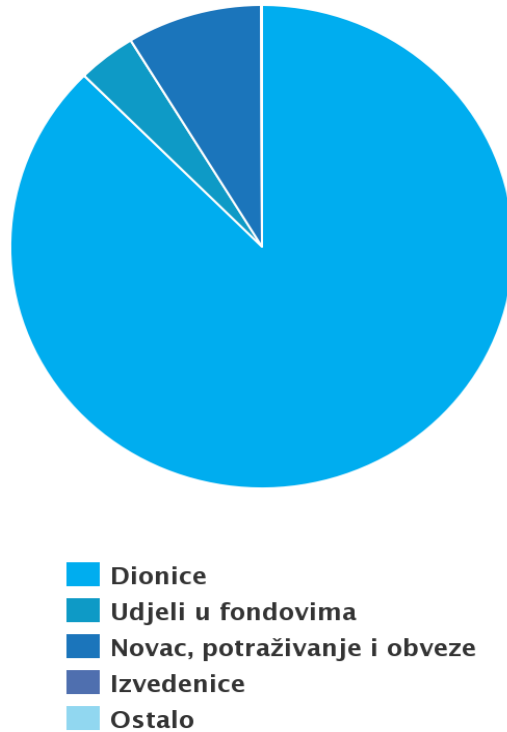
Grafikon 12.: Kretanje vrijednosti imovine ZB aktiv dioničkog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 12. može se iščitati kako je imovina na dan 30. travnja 2013. iznosila 343.500.723 kn. Evidentno je kako se radi o relativno malom fondu koji ima manje ulagača pa je tako i manje zanimljiv većim i potencijalno novim ulagačima. U samo zadnji godinu dana imovina fonda je pala za 25,85%. Obzirom da se radi o rizičnom fondu ljudi češće kupuju i prodaju svoje udjele kako ne bi izgubili veliki dio novca prilikom određenih špekulacija. Strukturu imovine ovoga prikazuje grafikon 13.

Grafikon 13.: Struktura imovine dioničkog fonda ZB aktiv

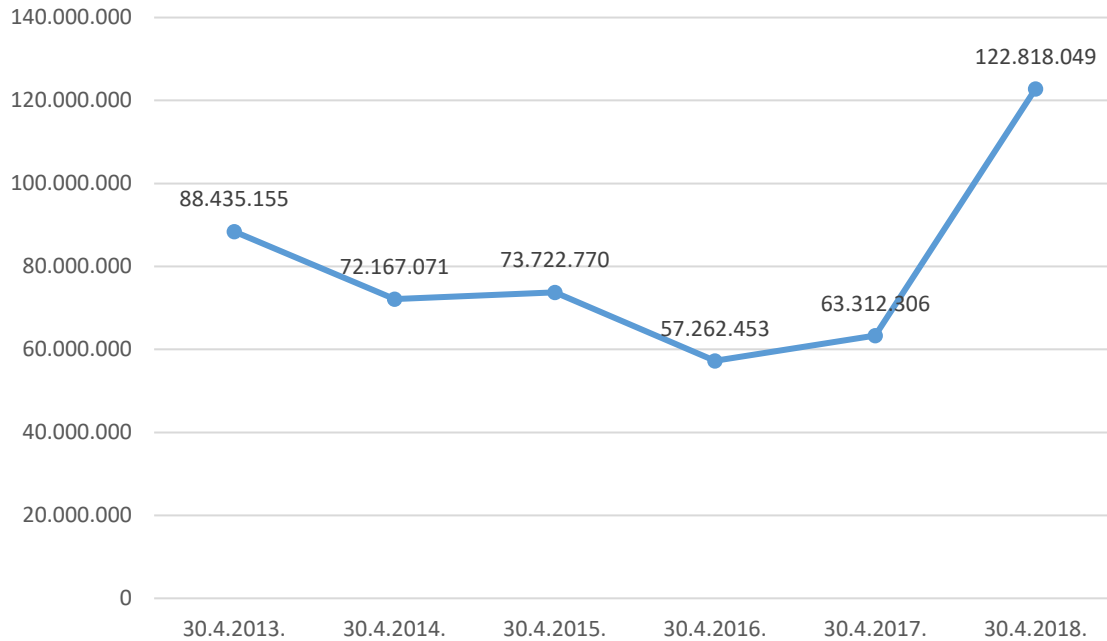

Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-aktiv-graf/hr/> (pristupljeno 05.06.18.)

Uvidom u grafikon 13. može se zaključiti kako fond ZB aktiv najviše ulaže u dionice s oko 87%, a ostatak imovine se sastoji od novca, potraživanja i obveza te dijela kojeg imaju u udjelima drugih fondova.

Kretanje o vrijednosti imovine dioničkog investicijskog fonda ZB trend prikazuje sljedeći grafikon.

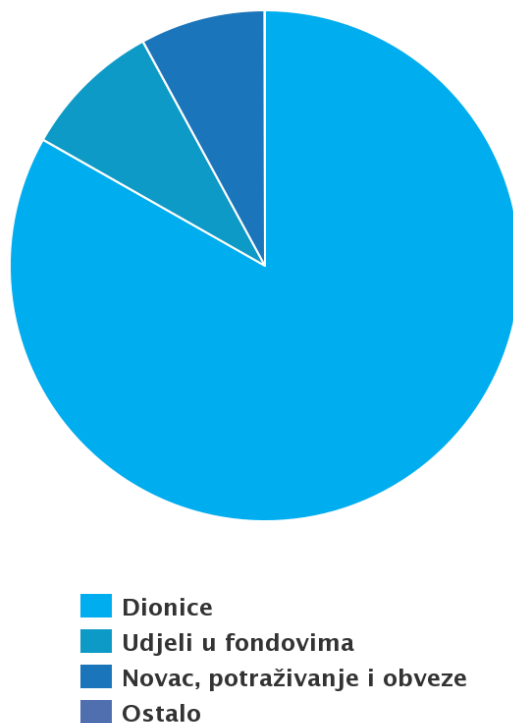
Grafikon 14.: Kretanje vrijednosti imovine ZB trend dioničkog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr/>
(pristupljeno 05.06.18.)

Grafikon 14. prikazuje karakteristično kretanje vrijednosti imovine dioničkog fonda. Imovina fonda 30. travnja 2013. godine je bila 88.435.155 kn, nakon čega su se dogodila dva pada i nagli rast između 30. travnja 2017. i 30. travnja 2018. godine. Rast je iznosio 93,98% u odnosu na 2017. godinu. Pregled strukture imovine ovog investicijskog dioničkog fonda ZB trend prikazuje grafikon 15.

Grafikon 15.: Struktura imovine ZB trend dioničkog fonda

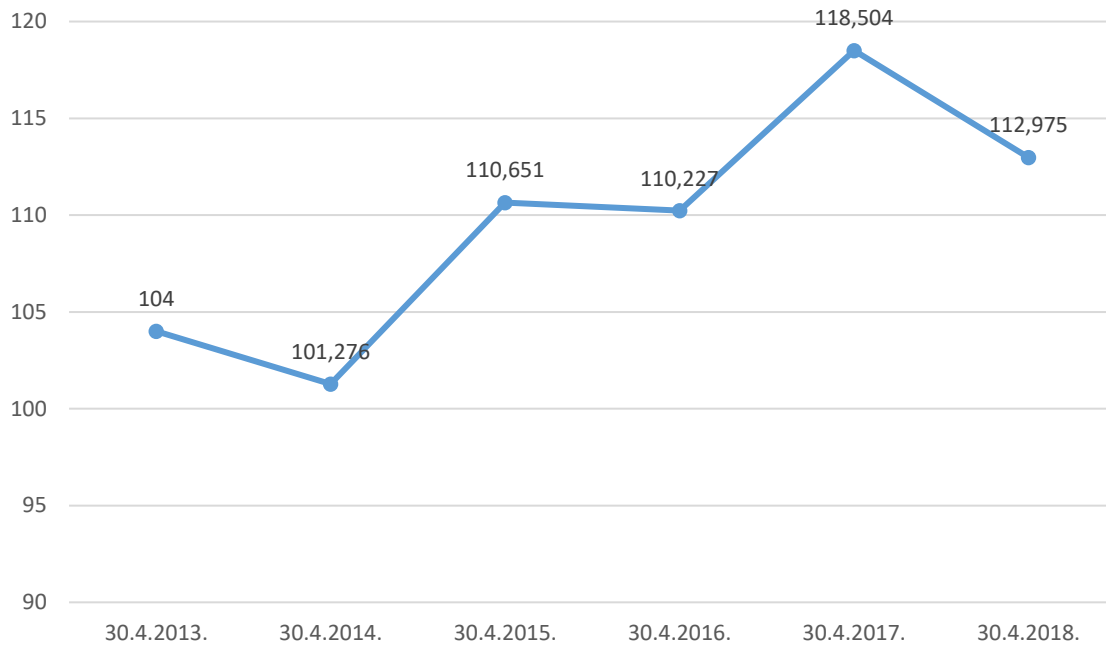
Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-trend-graf/hr/> (pristupljeno 06.06.18.)

Uvidom u grafikon 15. može se zaključiti da ZB trend dionički fond najviše ulaže u dionice s oko 83%, a ostatak njegove imovine čine novac, potraživanja, obveze te udjeli u drugim fondovima.

6.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA

Kretanje cijene udjela dioničkog investicijskog fonda ZB aktiv u periodu od 30. travnja 2013. do 30. travnja 2018. godine prikazuje grafikon 16.

Grafikon 16.: Kretanje cijene udjela ZB aktiv dioničkog fonda

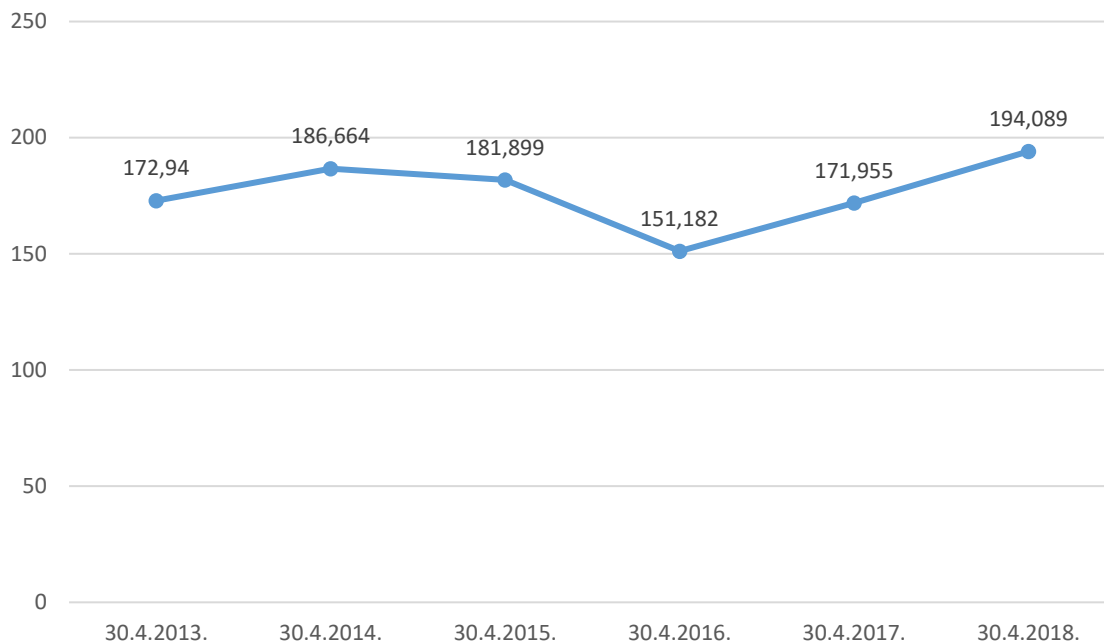

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-aktiv-graf/hr/>
(pristupljeno 06.06.18.)

Pregledom grafikona 16. može se iščitati kako je na dan 30. travnja 2013. godine cijena jednog udjela u dioničkom investicijskom fondu ZB aktiv iznosila 104 kn. Kroz godinu dana cijena je pala na 101,28 kn, što u postotku iznosi 2,62% manje u odnosu na 30. travnja 2013. godine. Nakon tog pada cijena udjela poprilično raste te kroz sljedeće 3 (tri) godine ostvaruje rast od 17,01%.

ZB aktiv je dionički fond sa relativno niskom cijenom udjela. Grafikon 17. prikazuje njeno kretanje u posljednjih 5 (pet) godina.

Grafikon 17.: Kretanje cijene udjela ZB trend dioničkog fonda

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-trend-graf/hr/>
(pristupljeno 06.06.18.)

Uvidom u grafikon 17. možemo primijetiti karakteristično kretanje cijene udjela u dioničkom fondu s puno oscilacija. 30. travnja 2016. cijena udjela je iznosila 151,18\$, nakon čega je porasla na 171,96\$ do 30. travnja 2017. Porast je to od 13,74% u odnosu na 2016. godinu. Cijena udjela zatim raste kroz sljedećih godinu dana te bilježi porast od 28,38 % u odnosu na 2017. godinu. Može se zaključiti kako investitori koji su kupili udjele 2016. godine sada imaju jako dobar prinos.

7. ANALIZA OSTALIH FONDOVA ZB INVESTA

Ostali fondovi ZB Invest upravljačkog društva su ZB Future 2025, ZB Future 2030, ZB Future 2040 i ZB Future 2055. Ovi fondovi pripadaju grupi posebnih fondova tj. fondova s rokom dospijea. Ovi se fondovi osnivaju na određeno vrijeme i po dospijecu prestaju raditi. Prema broju godine u nazivu ZB Future fondova može se prepoznati kada je kojemu od fondova godina dospijea. ZB Future fondovi su osnovani 24. veljače 2015. Ovo su najmlađi fondovi ZB Investa.

ZB Future kao valutu koriste eure. Na početku svoga poslovanja nastoje povećati imovinu, a kako se bliži dospijee kreću ulagati kako bi zadržali vrijednost i stabilnost fonda. Početna cijena udjela je 100€. Prvo ulaganje iznosi minimalno 400 kn ili 50€, dok je svaka daljnja uplata minimalno jednaka prvoj uplati u fond. Preporučeno vrijeme ulaganja u fond je 3 (tri) i više godina.

ZB Future 2025 je prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ocijenjen ocjenom 4 (četiri) uz rizičnu vrijednost od 3,02%.³⁶ ZB Future 2030 je prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ocijenjen ocjenom 5 (pet) uz rizičnost vrijednosti od 3,81%.³⁷ Investicijski fond s dospijecom ZB Future 2040 je prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ocijenjen ocjenom 5 (pet) uz rizičnost vrijednosti od 4,07%.³⁸ ZB Future 2055 je prema sintetičkom indikatoru rizika i prinosa ocijenjen ocjenom 5 (pet) uz rizičnost vrijednosti 4,11%.³⁹ Zajednička karakteristika ova četiri fonda je umjeren do viši očekivani prinos. Za fondove s dospijecom je karakteristično da u početku više riskiraju i ulažu u dionice, a kako se bliži dospijee fonda orijentiraju se na investiranje u obveznice i dužničke vrijednosne papire.

Prednosti posebnih fondova⁴⁰

1. uplate isplate u valuti fonda,
2. globalno ulaganje, ne postoji specijalizacija ni ograničenje po zemljopisnim ili industrijskim sektorima,

³⁶ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2025-194> (pristupljeno 03.06.18.)

³⁷ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2030-195> (pristupljeno 03.06.18.)

³⁸ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2040-196> (pristupljeno 03.06.18.)

³⁹ <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2055-197> (pristupljeno 03.06.18.)

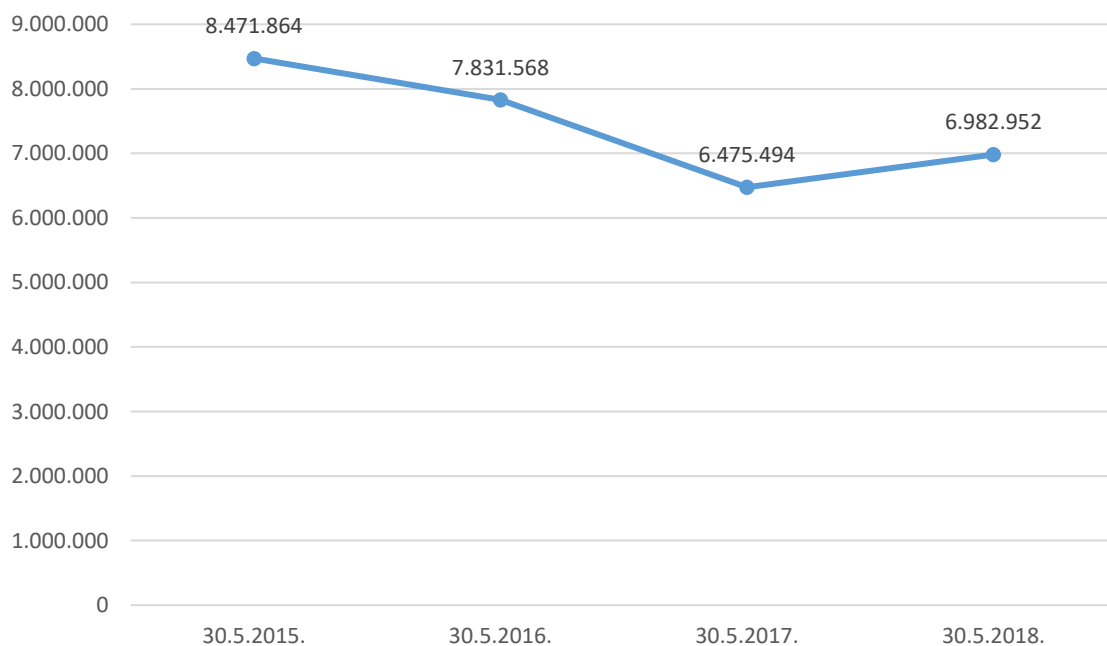
⁴⁰ <https://www.zaba.hr/home/zb-future-2025> (pristupljeno 03.06.18.)

3. specifična strategija uz smanjenje rizičnosti ulaganja približavanjem dospijeću,
4. ulaganje kroz druge fondove dodatno se povećava diversificiranost te smanjuje rizičnost i troškove ulaganja,
5. unaprijed definirano razdoblje ulaganja ovisno o željenom roku,
6. mogućnost periodičnih isplata nakon dospijeća.

7.1. ANALIZA KRETANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE FONDA

Kretanje vrijednosti imovine investicijskog fonda s dospjećem ZB Future 2055 prikazuje grafikon 18. Prikazani vremenski period kretanje imovine je od 30. svibnja 2015. do 30. svibnja 2018. godine.

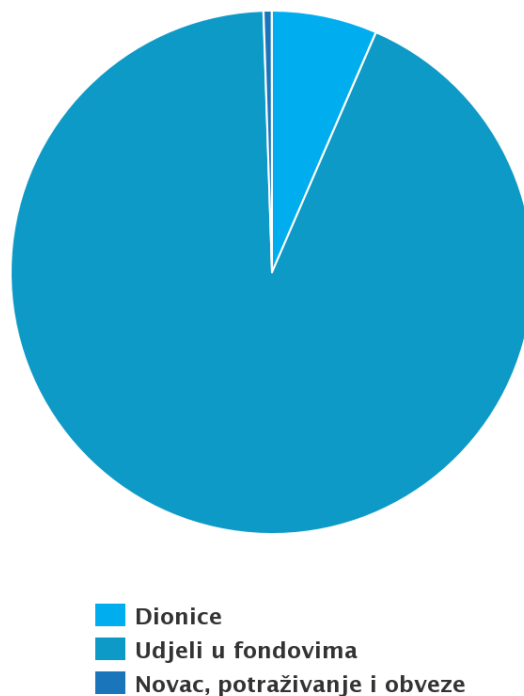
Grafikon 18.: Kretanje vrijednosti imovine fonda ZB Future 2055

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvjestaji/hr/>
(pristupljeno 08.06.18.)

Uvidom u grafikon 18. može se iščitati kako je na dan 30. svibnja 2015. godine imovina fonda iznosila 8.471.864 kn, nakon čega je vrijednost bila u padu dvije godine za redom. Nakon ovog pada, vrijednost u posljednjoj prikazanoj godini doživljava blagi rast. Obzirom na veličinu imovine ovaj fond nije interesantan niti primamljiv ulagačima. Strukturu ulaganja tj. uložene imovine prikazuje grafikon 19.

Grafikon 19.: Struktura imovine fonda ZB Future 2055

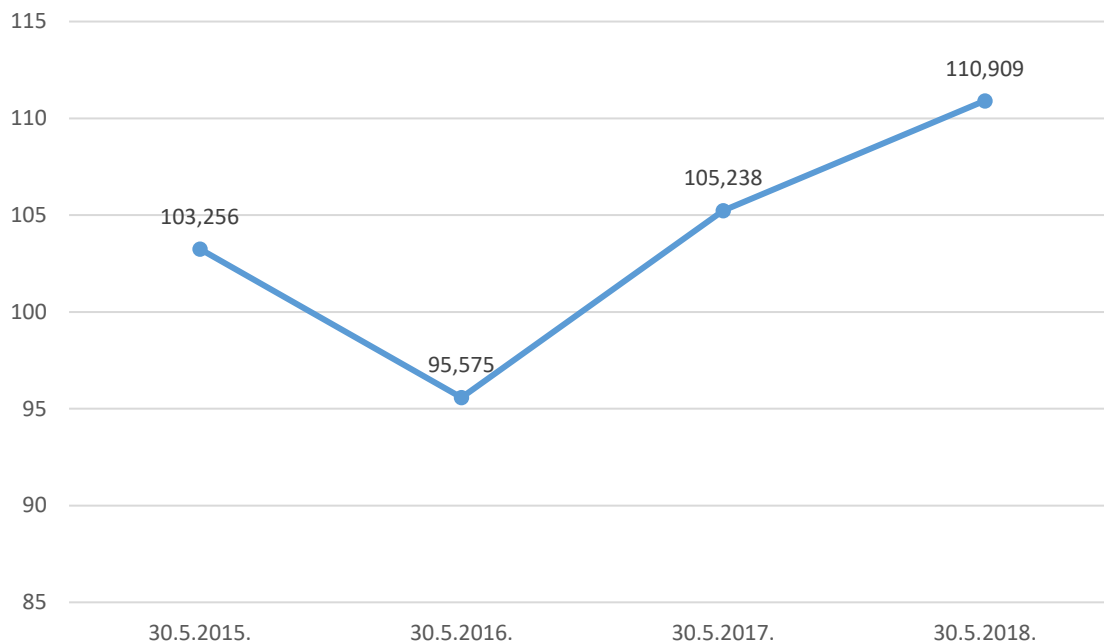
Izvor: <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-future-2055-graf/hr/> (pristupljeno 08.06.18.)

Pogledom na grafikon 19. može se zaključiti kako najveći udio imovine pripada udjelima u drugim fondovima s oko 93%, dok su ostalih oko 7% novac, potraživanja, obveze i dionice.

7.2. ANALIZA KRETANJA CIJENE UDJELA FONDA

Kretanje cijene udjela fonda s dospijećem ZB Future 2055 pokazuje grafikon 20. za period od 30. svibnja 2015. do 30. svibnja 2018. godine.

Grafikon 20.: Kretanje cijene udjela fonda ZB future 2055

Izvor: izrada autora prema <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-future-2055-graf/hr/>
(pristupljeno 08.06.18.)

Iz grafikona 20. vidljivo je kako je cijena udjela u fondu na dan 30. svibnja 2015. godine iznosila 103,26€ te je u razdoblju od godine dana pala i zatim rasla u sljedeće dvije godine u iznosu od 16,04% u odnosu na 2016. godinu. Fond je relativno mlad i još uvijek ima malu imovinu, no autor zaključuje kako ima dobar potencijal za razvoj.

8. ZAKLJUČAK

Investicijski fondovi su važna karika suvremene ekonomije. Mnoge tvrtke, ali i pojedinci, na taj način ulažu svoj kapital, nadajući se visokom financijskom prinosu. Investicijski se fondovi osnivaju radi javnog prikupljanja novčanih i imovinskih sredstava javnom prodajom, odnosno izdavanjem dokumenata o udjelu u fondu ili dionica. Dije se na dva osnovna tipa – otvoreni i zatvoreni, a njihova je razlika u odnosu na ulaganja u banke – sigurnost. Naime, štednje u bankama su mnogo sigurniji oblici ulaganja. Važno je napomenuti kako rizičniji investicijski fondovi u pravilu donose i veći prinos.

Skala sintetičkog indikatora rizika i prinosa važna je sastavnica ulaganja u investicijske fondove. Naime, brojevi na skali prikazuju odnos rizika i prinosa nekog ulaganja. Manji broj na skali, u ovom slučaju, predstavlja manji rizik i potencijalno manji prinos.

Zatvoreni investicijski fondovi postoje od 19. stoljeća. Osnovna zadaća zatvorenog investicijskog fonda jest prikupljanje kapitala prodajom vlastitih dionica te njegovo korištenje za kupnju i prodaju dionica drugih poduzeća, ali ne i vlastitih. Nekretninski fondovi, kao oblik zatvorenih fondova, jedan su od najefikasnijih oblika ulaganja u našoj državi.

Za razliku od zatvorenih investicijskih fondova koji izdaju dionice, otvoreni investicijski fondovi prikupljaju sredstva i ulažu ih vrijednosne papire za koje se očekuje porast cijene u budućnosti, a vrijednost imovine im je podijeljena na udjele. Ovisno o vrsti ulaganja, svaka vrsta otvorenog investicijskog fonda ima određenu visinu rizika. Pri tome svakako treba napomenuti kako su novčani fondovi koji ulažu u državne obveznice najsigurniji, dok su dionički fondovi najrizičniji.

Sukladno tome, napravljena je i analiza vrijednosti imovine pojedinih vrsta otvorenih fondova te analiza cijene njihovih udjela. Iz tekstualnih objašnjenja pojedinih fondova jasno je vidljivo kako su u potpunosti različiti. Sintetički indikator u njihovim slučajevima prikazuje na skali vrijednosti od jedan do pet, a samim time i nisku do visoku razinu rizične vrijednosti. Različite su i valute koje se unutar njih koriste.

Iz grafikona se može jasno zaključiti kako je većina cijena udjela u porastu ili bar stagnirajuća, no to ponajviše ovisi i o samoj rizičnosti fonda. Isto tako, može se zaključiti i kako većina fondova ima poprilično veliku imovinu, sastavljenu od različitih vrijednosnih papira, novca, potraživanja ili udjela u drugim fondovima. Ta informacija ponajviše govori kako su ljudi zapravo zainteresirani za ulaganja u sve vrste otvorenih fondova. Kako je najveća razlika među njima zapravo stupanj rizika i prinosa, tako i različite strukture ljudi ulažu u različite oblike.

Imajući na umu sve navedeno, može se zaključiti kako su ulaganja u investicijske fondove pogodna i za dinamične ljude koji vole rizik, kao i za ljude kojima je sigurnost ulaganja na prvome mjestu. Odabirom pravog fonda moguće je ostvariti financijski prinos bolji i veći nego štednjom u banci, posebice ako je osoba sklona riziku. Prije ulaganja, preporuka je autora rada dobro istražiti svaki fond.

POPIS LITERATURE

KNJIGE:

1. Andrijanić, I., Gregurek, M., Merkaš, Z.: Upravljanje poslovnim rizicima, Libertas-Plejada, Zagreb, 2016.
2. Foley, J., B.: Tržište kapitala, Mate d.o.o., Zagreb, 1993.
3. Klačmer Čalopa, M., Cingula, M.: Financijske institucije i tržište kapitala, TIVA tiskara Varaždin, Varaždin, 2012.
4. Morić Milovanović B., Galetić F.: Otvoreni investicijski fondovi u Hrvatskoj. Financijska teorija i praksa, 30(1), 2006.
5. Novak, B.: Financijska tržišta i institucije, Osijek, Ekonomski fakultet, 2002.

WEB IZVORI:

1. <http://www.zbi.hr/home/zbi/zb-future-2055-graf/hr/>
2. <https://hrportfolio.hr/filter-fondova>
3. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-aktiv-97>
4. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-bond-41/osnovne-informacije>
5. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-bric-plus-161>
6. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-euroaktiv-29>
7. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-europlus-be-52>
8. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-europlus-bk-209>
9. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2025-194>
10. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2030-195>
11. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2040-196>
12. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-future-2055-197>
13. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-plus-51>
14. <https://hrportfolio.hr/fond/zb-trend-38>
15. <https://hrportfolio.hr/o-fondovima/rizici>

16. <https://repozitorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A1307/datastream/PDF/view>
17. <https://www.imamnovac.com/Zatvoreni-investicijski-fondovi/59.aspx>
18. <https://www.zaba.hr/home/stednja-i-ulaganja/investicijski-fondovi/obveznicki-fondovi>
19. <https://www.zaba.hr/home/stednja-i-ulaganja/investicijski-fondovi/mjesoviti-fondovi>
20. <https://www.zaba.hr/home/zb-bric>
21. <https://www.zaba.hr/home/zb-future-2025>
22. <https://www.zaba.hr/home/zb-plus>
23. <https://www.zaba.hr/home/zb-trend>
24. <https://www.zaba.hr/home/zb-trend>
25. <https://www.zbi.hr/home/zbi/mjesečni-izvještaji/hr>
26. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-aktiv-graf/hr/>
27. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-bond-graf/hr/>
28. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-europlus-klasa-be-graf/hr/>
29. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-future-2055-graf/hr/>
30. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-global-graf/hr/>
31. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-plus-graf/hr/>
32. <https://www.zbi.hr/home/zbi/zb-trend-graf/hr/>

POPIS SLIKA

Slika 1. : Sintetički indikator rizika i prinosa	5
--	---

POPIS TABLICA

Tablica 1.: Ocjena rizika otvorenih investicijskih fondova	8
--	---

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1.: Kretanje vrijednosti imovine ZB europlus BE novčanog fonda	13
Grafikon 2.: Kretanje vrijednosti imovine ZB plus novčanog fonda.....	14
Grafikon 3.: Struktura imovine ZB plus investicijskog novčanog fonda	15
Grafikon 4.: Kretanje cijene udjela ZB europlus BE fonda.....	16
Grafikon 5.: Kretanje cijene udjela ZB plus novčanog fonda	17
Grafikon 6.: Kretanje vrijednosti imovine obvezničkog fonda ZB bond	19
Grafikon 7.: Struktura imovine ZB bond obvezničkog fonda	20
Grafikon 8.: Kretanje cijene udjela obvezničkog fonda ZB bond	21
Grafikon 9.: Kretanje vrijednosti imovine ZB global mješovitog fonda	23
Grafikon 10.: Struktura imovine ZB global mješovitog fonda	24
Grafikon 11.: Kretanje cijene udjela ZB global mješovitog fonda.....	25
Grafikon 12.: Kretanje vrijednosti imovine ZB aktiv dioničkog fonda.....	28
Grafikon 13.: Struktura imovine dioničkog fonda ZB aktiv.....	29
Grafikon 14.: Kretanje vrijednosti imovine ZB trend dioničkog fonda.....	30
Grafikon 15.: Struktura imovine ZB trend dioničkog fonda.....	31
Grafikon 16.: Kretanje cijene udjela ZB aktiv dioničkog fonda.....	32

Grafikon 17.: Kretanje cijene udjela ZB trend dioničkog fonda	33
Grafikon 18.: Kretanje vrijednosti imovine fonda ZB Future 2055	35
Grafikon 19.: Struktura imovine fonda ZB Future 2055	36
Grafikon 20.: Kretanje cijene udjela fonda ZB future 2055	37